

[Morten Lange.]

således, at Københavns politi har indstiftet den tradition, at forlæggere og bogimportører kan henvende sig på et eller andet bestemt kontor og få oplysning om, hvorvidt en bog må formodes at være af en sådan pornografisk art, at en faldbyden af den må kunne komme ind under lovgivningens bestemmelser. Og jeg har forstået, at man også på vedkommende kontor kan tage et selvstændigt initiativ til i boglader at udpege sådanne værker og anbefale, at de trækkes tilbage, uden at det dog fører til, at der rejses sag. Det forekommer mig, at det i realiteten er en slags forhåndscensur, man herigennem etablerer. Det kan ske på en skikkelig og fornuftig måde og derigennem ikke pådrage sig, skal vi sige en skarp kritik af sagens realitet, men alligevel forekommer det mig, at sagen principielt betragtet må kunne give anledning til ret uheldige konsekvenser.

Det forekommer mig, at domstolene ville være det rette forum til afgørelse af slige sager, og man må erindre, at domstolene her altid vil benytte sig ikke alene af den juridiske sagkundskab, men også af den litterære ditto, og det er jeg temmelig sikker på at et konsultativt organ hos politiet ikke har. En forhånds konsultativ censur hos politiet kan jo ikke formodes at have nogen særlig indsigt i den litterære kvalitet o. lign.; den kan næsten ikke undgå at begå fejl.

Det forekommer mig derfor rimeligt, hvis justitsministeren vil gøre det klart for politiet, at et sådant virke med hensyn til forhåndscensur af litterære værker — uanset deres måske ikke særlig store kvalitet — er et arbejdsområde, som ikke kan siges at være politiets naturlige virkefelt. Afgørelser i den slags sager må, hvis de skal træffes, overlades til forlæggernes fornuftige skøn — der findes dog tilstrækkelig basis allerede i de kendelser, der eksisterer — og derudover til domstolene.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg undrer mig over, hvad der drev det ærede medlem til i sin motivering af spørgsmålet at inddrage sit personlige forfatterskab, men på den derved givne foranledning og som kvittering for de venlige bemærkninger, det ærede medlem rettede til mig, vil jeg dog gerne sige og forsikre over for det høje

ting, at det aldrig kunne falde mig ind at tro, at det ærede medlem ville drive en forfattervirksomhed, der på nogen måde kunne karakteriseres som „porno-griseri“.

Jeg har fra politidirektøren modtaget en redegørelse til belysning af den konsultative censur, som Københavns politi ifølge det ærede medlem skal have etableret.

Af redegørelsen fremgår, at politiet ikke i noget tilfælde fra bogimportører eller boghandlere har modtaget bøger til gennemsyn med henblik på en vurdering af, om bøgerne er utugtige.

I et enkelt tilfælde er politiet under en verserende sag af en importør blevet anmodet om at gennemlæse bøger, inden de blev afsat til boghandlerne. Denne anmodning blev afvist. I øvrigt har politiet ikke fra importører eller boghandlere modtaget anmodning om at afgive skøn over bøger, som agtes solgt. Derimod har politiet i forbindelse med en verserende sag efter anmodning fra en importør udarbejdet en liste til denne over bøger, som var kendt utugtige ved en landsretsdom i 1957. Listen omfattede endvidere 2 bøger, med hensyn til hvilke rigsadvokaten havde resolveret, at tiltale, uagtet de efter hans opfattelse var utugtige, kunne undlades, således at det forudsattes, at bøgerne blev inddraget til fordel for statskassen.

Politiet har naturligvis rettet henvendelse til boghandlere, når der har foreligget en anmeldelse mod vedkommende boghandler.

Herudover har man kun henvendt sig til boghandlere, når man i vinduesudstillinger har bemærket, at der er forhandlet bøger, som enten tidligere ved dom er fundet utugtige, eller som er omfattet af sigtelser i verserende sager, eller at vedkommende har forhandlet de to bøger, som var omfattet af rigsadvokatens før nævnte tiltalefrafald. Man har da gjort vedkommende boghandlere bekendt med, at bøgerne af politiet blev anset for utugtige. I nogle af disse tilfælde er der rejst sigtelse. I de øvrige tilfælde har politiet ikke foretaget videre, efter at boghandlerne er ophørt med at forhandle vedkommende bog.

Der udøves således ikke af politiet nogen censurvirksomhed i strid med trykkefrihedsprincippet, og jeg kan i øvrigt ikke se, at der er grund til at kritisere politiets virksomhed på dette område.